

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПЪРВИ ЮНИ“, ГР. КЮСТЕНДИЛ,

КВ. „ЗАПАД“, ТЕЛ: 078/55 20 73, e-mail: info-1000060@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:.....
АНЕЛИЯ СТОЙМИРОВА
ДИРЕКТОР НА ДГ „ПЪРВИ ЮНИ“
Заповед за утвърждаване № 33/15.09.2023г.

ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2023-2024 година

Настоящата Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ДГ „Първи юни“ е разработена съгласно чл.263, ал.1, т.2 от ЗПУО, приета с решение на заседание на Педагогическия съвет с Протокол 1/07.09.2023г. и утвърден със Заповед № 33/15.09.2022 г. на директора на ДГ „Първи юни“.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- Програмата е съставена съгласно ДОС за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – Наредба 13/21.09.2016 г.
- Програмата е изготвена след определяне на приоритетите и реализиране на целите за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ДГ „Първи юни“
- Програмата определя институционалните политики за реализиране на ДОС по Наредба 13/21.09.2016 г.

I.1. Същност

- Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимносвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околнна среда.
- Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и гражданска добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

I.2. Насоки

Децата

- ✓ Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- ✓ Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- ✓ Да изразяват гражданска си позиция;
- ✓ Да вземат решения за своето развитие;
- ✓ Да носят отговорност за решенията си.

I.3. Реализиране

- ✓ чрез учебното съдържание по образователни направления;
- ✓ в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- ✓ чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители.

I.4. Акценти

- ✓ здравно образование;
- ✓ превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- ✓ екологично образование и възпитание;
- ✓ патриотично възпитание;
- ✓ превенция на насилието;
- ✓ справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- ✓ защита при бедствия и аварии;
- ✓ превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- ✓ безопасност на движението.

II. Цел и подцели

II.1. Основна цел

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

II.2. Подцели

1. Да се подпомогне личностното и социално развитие на децата в условията на сътрудничество и взаимодействие между всички образователни общини в детската градина на основата на зачитане на правата на децата.
2. Да се формират основни понятия, свързани с основните жизнени процеси: хранене, движение, растеж.
3. Да се усвои система от правила и изисквания за здравословен начин на живот.
4. Да се поставят основите на положително отношение на децата към природата, усвояване на знания за нея, изграждане на екологично мислене, екологично съзнание и естетически качества, овладяване на подходящи начини на взаимодействие на децата с природата.
5. Да се създадат условия, за формиране на готовност за усвояване на знания, за културата на различните етнически групи, за различията между културите и на основата на емпатийните способности на децата се формира уважение към хората от различните етноси.

III. Задачи:

1. На гражданското възпитание:

- 1.1. Ориентиране в някои от основните права на детето (име, дом, семейство, здравеопазване, защита от посегателства и др.) и развитие на интелектуалните операции на децата за оценка и интерпретация на събития от живота на детската общност и на най-близкото обкръжение на детето.
- 1.2. Поставяне на основата на ценностни ориентации за гражданско поведение: изграждане на позитивен Аз-образ; отстояване на интереси; желание и готовност за участие в живота на детската общност; стимулиране на мотивацията и нагласите за активно участие при решаване на конфликти в детската група и др.
- 1.3. Развиване на самостоятелност и инициативност, самокритичност, организираност при извършване на познавателни и практически дейности; развитие на умения за общуване и работа в екип и др.

2. На здравното възпитание

- 2.1. Създаване на условия за формиране на здравна култура у децата чрез здравни знания, умения и навици, изграждане на ценностно отношение и мотивация за опазване на здравето.
- 2.2. Утвърждаване на здравословен начин на живот като краен жизнен стереотип чрез формиране на навици за режим, хигиена, самообслужване, безопасност, хранене.

3. На екологичното възпитание

- 3.1. Формиране на система от елементарни научни екологични знания, достъпни за детето (преди всичко като средство за изграждане на осъзнато правилно отношение към природата).
- 3.2. Възпитаване на хуманно, емоционално-положително, грижовно и отговорно отношение към природния свят, развитие на чувство на емпатия към природните обекти.
- 3.3. Формиране на основите на ценностни ориентации (възприемане на себе си като част от природата, на взаимовръзката на човека с нея, на самоценността и многообразието на нейното значение, на ценността на общуването с нея).
- 3.4. Овладяване на елементарни норми на поведение в природната среда, формиране на навици за рационално природоползване в ежедневния живот.
- 3.5. Формиране на умения и желание за съхраняване на природата и оказване на помощ при необходимост на живи обекти, а също и навици за елементарна природоохранителна дейност в близката среда.
- 3.6. Формиране на елементарни умения за предвиждане на последствия от свои действия върху околната среда.

4. На интерултурно образование

- 4.1. Запознаване с модели на толерантно общуване, към които се насочва вниманието на децата, чрез различни куклени етюди от различни литературни творби.
- 4.2. Обсъждане на познати положителни и отрицателни модели на общуване, които имат крайни позитивни цели.
- 4.3. Затвърдяване на модели за толерантност в общуването чрез упражнения.

IV. Начини и форми на осъществяване на гражданското, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Интегрирано в обучението по образователните направления;
2. Интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Определени са в програмната система на детската градина, разработена по реда и при условията на Наредба 5.

V. Институционални политики за подкрепа на гражданското, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Определяне на ритуали на ДГ
  - 1.1. Откриване на учебната година, подгответо от децата от ПГ.
  - 1.2. Официално раздаване на удостоверилието за завършена подготвителна група.
  - 1.3. Раздаване на грамота на всяко дете от ПГ, проявило предпочтение и изява в определена област.

1.4. Удостояване с грамота за учителите от подготвителните групи и музикален ръководител.

1.5. Поддържането на кът с награди и купи за детската градина и съхраняването на знамето.

1.6. Честване на национални и официалните празници.

- ✓ Деня на народните будители- поздрав към учителите ;
- ✓ Посещение на Паметника на В. Левски на 19 февруари;
- ✓ Отбелязване на 3 март – Освобождението на България;

2. Избор на знаци и символи на детската градина.

2.1. Символи

- ✓ Знаме на детската градина.
- ✓ Химн на детската градина.

2.2. Почетни знаци

- ✓ Летописна книга
- ✓ Грамота

3. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националото самосъзнание

3.1. Изслушване на националния химн в тържествени за държавата и детската градина моменти.

VI. Деятности за реализиране на целите

1. В основни форми на педагогическо взаимодействие по всички образователни направления – спазване на тематичните разпределения за годината по възрастови групи чрез:

1.1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни инновации.

1.2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в активна позиция при въвеждането и ориентирането им в социалната среда, в която живеят: да се показват и обясняват правилата на съвместен живот с другите, както и предоставят възможности за тяхното практикуване.

✓ да се изработят съвместно с децата правила на групата и се съблюдава тяхното спазване.

2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :

- ✓ по избор на учителите по групи,
- ✓ инициативи съвместно с родители;
- ✓ мероприятия, организирани в/ извън ДГ;
- ✓ тържества;
- ✓ изложби и др.

Смислови акценти:

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни
2. Общуwanе между родители и деца
3. Как да се храним и живеем здравословно
4. Общуwanе между деца и учители
5. Здравословно хранене Заедно срещу домашното насилие
6. Хигиена на човешкото тяло Конфликтите – как да ги разрешаваме
7. Правилата в обществото
8. Не на агресията и насилието
9. Права и отговорности – какво зная и не зная за тях

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Човешкото всекидневие – източници на замърсяване
2. Лесно ли е да бъдеш толерантен?
3. Видове отпадъци – битови,
4. производствени, строителни и др.
5. Конфликти в мултикултурна среда
6. Видове замърсявания на околната среда - последици
7. Да приемем различния до нас, защото
8. и ние сме различни от него
9. Водата – природен ресурс и основен фактор на живот
10. Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе
11. Екологични проблеми – природни бедствия
12. Общуwanе с връстниците
13. Разделно събиране на отпадъци.
14. Рециклиране
15. Моята личност и моят свят

Поведенчески измерители(умения, ценности, отношения на децата):

- ✓ проявяват интерес към изследване на жизнената среда, в която живеят; към начина на живот на околните - връстници и възрастни;
- ✓ ориентират се в необходимостта от защитаване на интересите на хората чрез обединяването им в различни групи;
- ✓ ориентират се във функционалността на правилата на поведение;
- ✓ назовават и прилагат правила за по-добро взаимодействие между хората;
- ✓ проявяват умения за толерантност в общуването и постигане на съгласие в споровете;

- ✓ ориентират се в основанията на хората да живеят в свой дом и да имат семейство;
- ✓ разпознават местните органи за ред и сигурност и имат представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата;
- ✓ познават националните символи и се ориентират в тяхното съдържание;
- ✓ имат позитивно отношение към своето тяло и здраве. Познават и спазват основни хигиенни правила и норми;
- ✓ ориентират се по отношение на различни видове рискови ситуации (насилие, опасни пътища, необезопасени места и др.) и коментират начините, по които могат да си помогнат сами и да окажат помощ на други;
- ✓ проявяват позитивен интерес към процеса на откриване на различия и подобия между хората;
- ✓ притежават чувствителност към възприемане "различността на другия".

VII. Дейности и мероприятия

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи
2. Спазване на правилата на групата.	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции:

1. Честване на всички национални празници.	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи
2. Познаване и почитане на задължителните символи на Р.България - национално знаме, държавен химн, герб, език и др.)	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи
3. Познаване и почитане на знамето на Детската градина	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи
4. Изграждане на система за сътрудничество на родители, обществен съвет, СНЦ, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи

В) Здравно образование и екологично възпитание

1. Провеждане на здравни беседи	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи
2. Разглеждане на здравни теми – овладяване на здравословни навици, подбор на здравословна храна и др	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи
3. Мероприятия за озеленяване интериора на детската градина и дворните площи	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи
4. „С мама и татко обичам да играя“ – открита среща сред природата - подвижни и музикални игри, празник, посветен на деня на семейството“	Срок: 30.11. 2023г.	Отг.: Учители по групи
5. Отбелязване на световния ден на водата .	Срок: 22.03.2024 г.	Отг.: Учители по групи
6. Отбелязване на Деня на Земята	Срок: 22.04.2024 г.	Отг.: Учители по групи
7. Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда	Срок: 05.06.2024 г.	Отг.: Учители по групи

Г) Възпитаване в интеркултурна среда

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи
2. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи

Д) Развиване на физическата дееспособност

1. Изготвяне на спортен календар на детската градина	Срок: 30.09.2023 г.	Отг.: Учители по групи
2.Провеждане на спортни празници и турнири	Срок: учебно и неучебно време	Отг.: Учители по групи

VIII. Контрол

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на детската градина
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора и заместник директора по учебната дейност.
3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет

Изготвил :Екатерина Иванова-ст.учител.....

/Председател на МО:Околен свят/